

NR **6**
2017
ROCZNIK VI

THE JOURNAL OF THE DEPARTMENT OF SOCIAL SECURITY

SOCIAL SECURITY. THEORY, LAW, PRACTICE

ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE
TEORIA, PRAWO, PRAKTYKA

UNIwersytet Warszawski

ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE
Teoria, Prawo, Praktyka

Rada Programowa

József Hajdú, prof., Uniwersytet Szeged, Węgry
Inetta Jedrasik-Jankowska, prof., Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski, Polska
Yves Jorens, prof., Uniwersytet w Gandawie, Belgia
Nicole Kerschen, prof. Uniwersytet w Paryżu, Francja
Mirosław Książkowski, prof., Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski, Polska
Simon Roberts, prof., Uniwersytet w Nottingham, Wielka Brytania
Beata Samoraj-Charitonow, dr, Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski, Polska
Krassimira Sredkova, prof., Uniwersytet w Sofi, Bułgaria
Tadeusz Szumlisz, prof., Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Polska
Andrzej M. Świątkowski, prof., Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska
Jerzy Wrątny, prof., Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie, Polska

Recenzenci współpracujący

Bożenna Balcerzak-Paradowska, prof., Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie, Polska
Zofia Czepulis-Rutkowska, dr, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie, Polska
József Hajdú, prof., Uniwersytet Szeged, Węgry
Inetta Jedrasik-Jankowska, prof., Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski, Polska
Yves Jorens, prof., Uniwersytet w Gandawie, Belgia
Nicole Kerschen, prof. Uniwersytet w Paryżu, Francja
Mirosław Książkowski, prof., Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski, Polska
Grażyna Magnuszewska-Otulak, dr, Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski, Polska
Simon Roberts, prof., Uniwersytet w Nottingham, Wielka Brytania
Beata Samoraj-Charitonow, dr, Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski, Polska
Krassimira Sredkova, prof., Uniwersytet w Sofi, Bułgaria
Andrzej M. Świątkowski, prof., Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska
Tadeusz Szumlisz, prof., Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Polska
Jerzy Wrątny, prof., Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie, Polska
Cezary Żołędowski, prof., Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski, Polska
Maciej Żukowski, prof., Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Polska

Kolegium redakcyjne

Redaktor naczelna: *prof. dr hab. Gertruda Uścińska*
 Redaktor: *mgr Beata Kaczyńska*
 Redaktor statystyczny: *dr Zofia Szwed-Lewandowska*

Redaktor tematyczny

Redaktor numeru: *prof. dr hab. Gertruda Uścińska*
 Sekretarz numeru: *mgr Beata Kaczyńska*

Adres redakcji**Zabezpieczenie Społeczne. Teoria, Prawo, Praktyka.**

Instytut Polityki Społecznej UW, 00-927 Warszawa, ul. Nowy Świat 67
 tel./fax +48 22 826-66-52; +48 22 552-02-86
 e-mail: zeszytynaukowezs@gmail.com   <http://www.ips.uw.edu.pl/o-ips/zss/strona-5.html>

Numer sfinansowany przez Instytut Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego.

Wersja papierowa jest pierwotną wersją czasopisma. Wszystkie teksty są recenzowane.

Artykuły zamieszczone w czasopiśmie wyrażają opinie własne autorów.

© by Instytut Polityki Społecznej Uniwersytet Warszawski

ISSN 2299-2332

Projekt okładki: Krzysztof Janek

Skład i łamanie: Ewa Ryczywska

Druk i oprawa:
 Dom Wydawniczy ELIPSA
 ul. Inflancka 15/198, 00-189 Warszawa
 tel./fax 22 635 03 01, 22 635 17 85
 e-mail: elipsa@elipsa.pl, www.elipsa.pl

Spis treści

Gertruda Uścińska Od redaktor naczelnej pisma „Zabezpieczenie Społeczne. Teoria, Prawo, Praktyka”	5
Gertruda Uścińska Foreword by the General Editor of the Journal „Social Security. Theory. Law. Practice”	7
STUDIA I PROBLEMY	
Gertruda Uścińska Brexit – konsekwencje prawne	9
Simon Roberts Zjednoczone Królestwo i zabezpieczenie społeczne po Brexicie. Wymyślanie koła czy demagogia?	13
Beata Samoraj-Charitonow Wpływ kryzysu migracyjnego na decyzję Wielkiej Brytanii o wystąpieniu z Unii Europejskiej	28
Paweł Kaleta NHS, Polacy i Brexit. Opieka zdrowotna w Zjednoczonym Królestwie	36
Patryk Kałowski Brytyjskie referendum dotyczące opuszczenia Unii Europejskiej w artykułach prasowych „The Times” w czerwcu 2016 r.	51
ARTYKUŁY RECENZYJNE / RECENZJE / NOTY RECENZYJNE	
Patryk Kałowski Piotr Majer, Andrzej Urbanek, Bezpieczeństwo społeczne. Ewolucja, instytucje, zagrożenia	72
MISCELLANEA	
Gertruda Uścińska Kierunki przyszłości Unii Europejskiej – kilka słów komentarza	75
KRONIKA WYDARZEŃ	
Antoni Kolek Posiedzenie plenarne Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN	78
NOWOŚCI WYDAWNICZE	
Hanna Suchenek Przegląd krajowych i zagranicznych nowości wydawniczych	81

Table of Contents

Gertruda Uścińska	
Foreword by the General Editor of the Journal “Social Security. Theory. Law. Practice”	7
STUDIES AND PROBLEMS	
Gertruda Uścińska	
Bxit – legal consequences	9
Simon Roberts	
The UK and Social Security Coordination after Brexit: Reinventing the Wheel or Mad Hatter’s Tea Party?	13
Beata Samoraj-Charitonow	
The impact of the migration crisis on Britain’s decision to step down from the European Union	28
Paweł Kaleta	
NHS, Poles and Brexit. Healthcare in the United Kingdom	36
Patryk Kałowski	
British Brexit referendum as seen in “The Times” articles published in June 2016	51
BOOK REVIEWS	
Patryk Kałowski	
Piotr Majer, Andrzej Urbanek, Social security. Evolutions, institutions, threats	72
MISCELLANEA	
Gertruda Uścińska	
Directions of the future of the European Union - a few words of comment	75
THE CHRONICLE OF EVENTS	
Antoni Kolek	
Plenary sessions of the Committee on Labour and Social Policy Polish Academy of Sciences	78
NEW PUBLICATIONS	
Hanna Suchenek	
Review of Polish and foreign new publications	81

Od redaktor naczelnej pisma „Zabezpieczeni Społeczne. Teoria, Prawo, Praktyka”

GERTRUDA UŚCIŃSKA
Instytut Polityki Społecznej UW

Przekazujemy do rąk Czytelników szósty numer Zeszytów Naukowych Zakładu Zabezpieczenia Społecznego Instytutu Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego *Zabezpieczeni Społeczne. Teoria, Prawo, Praktyka*. Tym razem jego tematem wiodącym jest Brexit – zjawisko budzące zarówno ciekawość, jak i niepokój w różnych kręgach politycznych, gospodarczych i społecznych. Skupia ono także uwagę naukowców, ponieważ jest to pierwszy tego typu proces w historii Unii Europejskiej.

Prezentowany numer czasopisma został przygotowany i opracowany na podstawie uregulowań i działań prawnych ostatnio podejmowanych przez instytucje unijne oraz rządy, w tym rząd i parlament Wielkiej Brytanii w związku z procedurą wystąpienia tego państwa ze struktur Unii Europejskiej. Autorzy wykorzystali aktualne statystyki międzynarodowe i dokonali przeglądu doniesień prasowych dotyczących Brexitu. W prezentowanych tekstach opisano podstawowe przesłanki, szeroko rozumiane uwarunkowania i spodziewane konsekwencje tego zjawiska.

W dziale *Studia i Problemy* autorzy podejmują ważne zagadnienia teoretyczne, prawne i praktyczne dotyczące różnych segmentów/etapów procesu opuszczania przez Wielką Brytanię unijnych struktur. Punktem wyjścia jest artykuł podejmujący zagadnienia prawnych konsekwencji Brexitu w świetle art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, na podstawie którego będą ustalane zarówno warunki wystąpienia, jak i zasady dalszych relacji między Unią i państwami członkowskimi a Zjednoczonym Królestwem.

Drugi z prezentowanych tekstów odnosi się do skutków Brexitu, które – jak należy oczekiwać – zaznaczą się w zakresie ubezpieczeń społecznych i prawie do opieki zdrowotnej. Podjęwane w artykule zagadnienia dotyczą zarówno pracujących w Wielkiej Brytanii obywateli krajów unijnych, jak i Brytyjczyków pracujących na obszarze UE. Rozważane są możliwości wykorzystania dotychczas obowiązujących rozwiązań zwartych w zasadach swobodnego przepływu pracowników i koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego.

Kolejny tekst dotyczy jednej z zasadniczych, bezpośrednich przesłanek decyzji Wielkiej Brytanii o wystąpieniu z UE: kryzysu migracyjnego i oceny tego zjawiska jako czynnika wpływu na wyrażone w referendum opinie Brytyjczyków o relacjach ich kraju z Unią Europejską. Autorka zastanawia się, czy narastająca kwestia migracyjna to rzeczywiście przyczyna czy też jedynie pretekst do podjęcia trudnej decyzji, do której władze brytyjskie przymierzały się od lat.

Proces wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej przyniesie z pewnością różnorodne konsekwencje dla jego mieszkańców, w tym dla Polaków przebywających w Zjednoczonym Królestwie. Prawa, z których korzystają polscy obywatele, staną się bowiem przedmiotem negocjacji w ramach Brexitu, zwłaszcza że nie

posiadają one statusu „praw nabytych” w rozumieniu prawa międzynarodowego. W kolejnym tekście syntetycznie przedstawiono obecny stan brytyjskiego (angielskiego) systemu opieki zdrowotnej z punktu widzenia uprawnień socjalnych Polaków w Zjednoczonym Królestwie.

Informacje, które mogą być istotnym argumentem w politycznej dyskusji nad identyfikacją przyczyn/pretekstów Bexitu, zawarto w tekście zawierającym analizę wybranych artykułów z „The Times” z czerwca 2016 r., a więc z okresu bezpośrednio poprzedzającego brytyjskie referendum dotyczące opuszczenia Unii Europejskiej.

Miscellanea dotyczą także zagadnień powiązanych z Bexitem: są – opatrzoną komentarzem autorki – prezentacją scenariuszy dalszego funkcjonowania i rozwoju Unii Europejskiej do 2025 roku, zawartych w *Białej księdze w sprawie przyszłości Europy*, przygotowanej przez Komisję Europejską.

Aby przybliżyć czytelnikom nowe pozycje literatury z szerokiego obszaru problemów odnoszących się do zabezpieczenia społecznego, w części *Artykuły recenzyjne/Recenzje/Noty recenzyjne* prezentujemy nową pozycję wydawniczą poświęconą bezpieczeństwu socjalnemu. Z kolei w *Nowościach Wydawniczych* zamieszczamy informacje o nowych – polskich i obcojęzycznych – wybranych książkach i artykułach z obszaru polityki społecznej, w tym pracy i zabezpieczenia społecznego, opublikowanych w ostatnich dwóch latach.

Nie zapominamy także o konferencjach, debatach i spotkaniach, na których porusza się i dyskutuje o aktualnych problemach z zakresu zabezpieczenia społecznego. W dziale *Kronika Wydarzeń* zamieszczamy sprawozdania z ich przebiegu.

Zachęcamy do współpracy studentów, doktorantów i wyższą kadrą akademicką uczelni polskich i zagranicznych przy tworzeniu kolejnych numerów Zeszytów Naukowych. Zapraszamy do lektury zarówno bieżącego numeru pisma, jak i następnych, które będą poświęcone nie mniej ważnym wydarzeniom oraz ich uwarunkowaniom i szeroko postrzeganym skutkom.

Foreword by the General Editor of the Journal „Social Security. Theory. Law. Practice”

GERTRUDA UŚCIŃSKA

The Institute of Social Policy of the University of Warsaw

We present our readers with the 6th issue of the Journal issued by the Social Security Department of the University of Warsaw, entitled *Social Security. Theory. Law. Practice*, which covers in its scope the theoretical, legal and practical aspects of the broadly-conceived social security. This present issue is devoted to the topic of “Brexit”, a current, pressing and much-discussed topic; the withdrawal, or the exit, of the UK from the structures of the European Union inevitably interests all those invested in the matters of social security and its coordination, as well as the topics of economy, free movement of persons and services, European integration and, in general, the future of the European Union. Brexit has proved both an important topic and a source of some anxiety, and indeed much speculation. It also does attract scholars as it constitutes the first process of its kind, a truly new development in the history of the EU.

The current issue has been prepared with due attention paid to legal and political steps recently taken by the EU and the UK in connection with the withdrawal procedure. The authors have surveyed the most recent statistical data and studied the press coverage for the process. Thus, the articles present both the reasons behind and the most probable key future consequences of the entire process, hence taking a broad view on its diverse implications.

The *Studies and Problems* section includes discussions on important theoretical and legal problems in the field of the EU and social security coordination, in particularly after the Brexit. The papers address both the current situation in Poland and the broader European perspective, while following the trends and themes present in current debates on the topic. As a point of departure, the first of the articles focuses on Article 50 as triggered for the purposes of the withdrawal procedure.

The second of the papers puts its emphasis on the situation of the EU migrants in the UK and the situation of the UK citizens residing within the territory of the EU. The situation of Polish citizens in the UK is also a subject of analysis, especially when it comes to their situation on the labour market and in the context of social security rights and entitlements. The solutions based on current regulations in the area of freedom of movement and social security coordination are here subject to analysis and in-depth reflection.

United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland’s withdrawal from the European Union will bring various consequences for its residents, including the Polish citizens living there. The rights of the Poles residing in the UK will become a subject of Brexit negotiations, especially that they are not vested within the meaning of international law. The next paper presents concise description of the British health care system from the point of view of entitlements of the Polish residents in the UK.

Further articles discuss the reasons behind and the most probable future consequences of the UK’s exit from the EU as well as the press coverage of the process (a survey of the representative articles from “The Times” from June 2016).

Since the aim of the Journal is also to update its readers on the current international developments, the *Miscellanea* section focuses on the issues that are currently addressed by the European Commission, International Labour Organization and the Council of Europe, with a special focus on the requirements in the area of social security. In the present issue, we discuss the future of the EU up to 2025 as envisioned in the White Paper prepared by the European Commission.

To fulfill the task of informing students and scholars, the *Reviews/New Books* section informs on new titles (both books and articles in academic journals) in the field, with a focus on foreign titles. From the point of view of dissemination of knowledge and information, this section is an important element of our project.

The *Current Research* section incorporates varied sources of information on the functioning of social security schemes, in this issue mostly on the projects related to migration and social security law, as undertaken by the European Commission.

The present Journal is open for cooperation with students, academic staff and scholars both in Poland and abroad. We aim at integrating the European community of people interested and engaged in the field of social security policies and schemes, in their legal and social aspects. We cordially invite commentaries, proposals and contributions from students and scholars in the field, and therefore hope to further develop and improve our academic Journal. Thus, we hope the present issue will provide a substantial amount of up-to-date, vital information and analysis, while the future issues of our Journal shall concentrate on equally important topics and problems in the field of social security.